

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BOSHQARUV TIZIMIDA YOSH KADRLARNING ROLI

Mamajonova Barno Taxirovna
Alfraganus Universiteti 2-kurs talabasi

Ilmiy rahbar-Gafurov Anvar Bazarbayevich

PhD, Alfraganus universiteti "Iqtisodiyot va moliya" kafedra mudiri

Annotatsiya. Dunyo mamlakatlari tajribasidan ma'lumki muayyan davlatda demokratiyaning o'rnatilishi va mustahkamlanishi o'ziga xos qonuniyatlardan asosida amalga oshiriladi. Bugun modernizatsiya hamda transformatsiya jarayonlari globallashtirishning ta'siri negizida dunyoning barcha mamlakatlaridagi siyosiy jarayonlarga avvalgidan shiddatli ta'sir ko'rsatmoqda. Shu bois ham davlat boshqaruvida yoshlarning rolini ko'paytirish, tajribasini oshirish uchun qator chora-tadbirlar olib borilmoqda.

Kalit so'zlar. Renessans, milliy ta'lim-tarbiya, modernizatsiya, "Zamonaviy boshqaruv" va "Boshqaruv mahorati", "Kreativ boshqaruv", "Siyosiy madaniyat".

Mustaqillikning dastlabki yillaridan boshlab yurtimizda yoshlarga e'tibor va g'amxo'rlik ko'rsatishga davlat siyosatining eng asosiy va ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida qarab kelinmoqda. Bu sohadagi davlat siyosatini yanada takomillashtirish maqsadida "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida" gi qonun yangi tahrirda qabul qilindi.

Barchamizga ma'lumki davlatimiz kundan-kunga yangilanib, ijtimoiy - siyosiy, iqtisodiy, hamda ma'naviy-ma'rifiy jihatdan dunyo davlatlari ichida yetakchi o'rinlarni egallab bormoqda. Chuqur ildizga ega madaniyatimiz tufayli Yangi O'zbekiston jahon maydonida kuchli salohiyat, munosib obro'-e'tiborga ega bo'lib, har tomonlama obod va farovon mamlakatga aylanib bormoqda. Mana shunday o'zgarishlarning fundamental asosida yosh rahbar kadrlarning o'rni ham alohida e'tiborga molikdir.

Hozirda butun xalqimizning qalbidan chuqur joy olgan, umummilliy harakatga aylanib borayotgan Yangi O'zbekiston g'oyasi zamirida, ulug' ajdodlarimizning milliy tariximizda birinchi va ikkinchi uyg'onish davrlariga asos solgan alloma bobolarimizning orzu - intilishlari va armonlari ham mujassam desak adashmagan bo'lamiz. Insoniyat tarixi shundan dalolat beradiki, har qaysi xalq hayotida madaniy taraqqiyot uni yangi bosqichga ko'taradi. Bunday ijtimoiy noyob hodisa RENESSANS - uyg'onish, qayta tiklanish yuksalish deb atalishi barchamizga ayon. O'zbekiston demokratik o'zgarishlar, keng imkoniyatlar va amaliy ishlar mamlakatiga aylanib Yangi O'zbekiston va Uchinchi Renessans so'zlari hayotimizda o'zaro uyg'un va hamohang bo'lib yangramoqda va xalqimizni ulug' maqsadlar sari ruhlantirmoqda.

Albatta davlatimizning Uchinchi Renessansga qadam qo'yayotganligi hamda dunyo davlatlarining Yangi O'zbekistonimizni o'rganishga yanada qiziqishi ortayotganligida yosh rahbar kadrlarning o'rni beqiyosdir. Shuning uchun ham

yurtimizda bugungi kunda davom etayotgan jadal islohatlar davrida, progressev fikrlaydigan va salohiyatli yosh kadrlarga katta e'tibor qaratilib, siyosiy jabhalarga va strategik muhim sohalarga jalb qilinmoqda.

Yangi O'zbekistonda fuqarolar jamiyatining siyosiy-huquqiy, ijtimoiy-iqdisodiy qiyofasi jadal o'zgarib hayotimizda yangicha munosabatlar, yangi imkoniyatlar va qadriyatlar shakllanayotganini hammadan ham ko'proq biz yoshlar his qilmoqdamiz. Jumladan, "iqdisodiy faoliyat erkinligi", "so'z erkinligi", "qonun ustuvorligi", "ochiqlik va oshkoralik", "jamoatchilik nazorati", "gender tenglik" singari demokratik tushunchalar va hayotiy ko'nikmalar hozirgi kunda real voqelikka aylanib borayotganligi e'tiborni tortadi.

Yangilanayotgan jamiyat talablari bo'lakcha. U fuqarolarni yurt, millat ravnaqi uchun qayg'urishga undaydi, hayotga teran va sergak qarashga da'vat qiladi.

Biz o'z oldimizga jamiyatning yangi qiyofasini yaratish, Yangi O'zbekistonni barpo etish masalasini strategik vazifa sifatida qo'ydik. So'nggi besh yilda mamlakatimizning har bir fuqarosi o'z kundalik hayotida teran his etayotgan beqiyos o'zgarish, yangilanish va tub islohatlarga ega bo'lgan davlatni ko'rib bormoqda. Jamiyatni siyosiy-huquqiy va ijtimoiy-iqtisodiy modernizatsiya qilish, ma'naviy jihatdan tiklash va yuksaltirish, mavjud qonunlarni, davlat boshqaruvi, iqtisodiy tizimni qayta ko'rib chiqish, bu borada tasirchan va samarali mexanizmlar yaratish, demokratik tamoyil va me'yorlarni hayotga tadbiq etish bo'yicha misli ko'rilmagan keng ko'lamlil va izchil chora-tadbirlarni amalga oshirdik. Muhtaram Prezidentimiz tomonidan Yangi O'zbekistonni barpo etish yo'lida olib borayotgan siyosatini qo'llab-quvvatlash uchun biz kabi yoshlar belni mahkam bog'lab, qo'limizni shimarib oldinga qadam tashlashimiz lozim bo'ladi.

Bugungi O'zbekiston - bu hali tom ma'nodagi, biz orzu qilayotgan, intilayotgan, Yangi O'zbekiston emas. Hali bu marraga yetish uchun oldimizda juda olis va mashaqqatli yo'l turibdi. Yo'limiz shu paytgacha oson bo'lgani yo'q, bundan keyin ham oson bo'lmaydi. Lekin biz dadil oldinga borishdan, kerak bo'lsa, kutilmagan, ammo pirovard natijasi samarali va xalqimiz manfaatlariga javob beradigan noan'anaviy qarorlar qabul qilishdan cho'chimasligimiz kerak. Shu bois ham istiqbolli yosh kadrlarning intelluktual salohiyatini yuksaltirish davr talabi bo'lib kelmoqda. Nafaqat yosh rahbar kadrlarni, balki barcha yoshlarni har tomonlama qo'llab-quvvatlash va tarbiyalash, yoshlarning ijtimoiy-siyosiy faolligini oshirish, yosh kadrlarning iste'dodini, rahbarlik salohiyatini ochib berish Yangi O'zbekistonning asosiy maqsadlardan biriga aylangan.

Yangi O'zbekistonning yanada taraqqiy etishida IT texnologiyalari ham katta rol o'ynamoqda. Yurtimizda qolaversa xorij davlatlarida shu soha bo'yicha ta'lim olgan yosh rahbar kadrlar sohani to'laqonli o'rganib yoshlar orasida yanada kengroq targ'ib etmoqda. Bugungi hamma yosh zamonaviy rahbarlar ilg'or texnologiya tarafdori va shunga moyil hamdir deb aytish to'g'ri bo'ladi. Bu esa o'z navbatida, yosh rahbarning zamonaviy va ilg'or ishlab chiqarish uslublariga murojaat etish ehtimolini kuchaytiradi. Demak zamonaviy rahbar yoshidan qati'y

nazar ilg'or texnologiyalar tarafdori, zamonaviy qarorlar qabul qiladigan qobiliyatli shaxs bo'lmog'i lozim.

Yangi O'zbekistonning yoshlari yangicha fikrlaydigan, yangi-yangi g'oyalarni dadil o'rtaga tashlab, ularni amalga oshirishga, muammolarni ijodiy va nostandart yondashuvlar asosida hal etishga qodir yoshlar bo'lib shakllanmog'i kerak.

Sinovdan o'tgan shaxslarni rahbar qilib saylash zarur. Nega deganda, bu dunyoda katta aql-zakovat bilan birga, ko'pni ko'rgan, uzoqni ko'zlaydigan irodasi mustahkam, kerak bo'lsa turli-turli murakkab sinovlardan o'tgan odamlarni biz o'zimizga rahbar qilib tanlashimiz kerak. Uzoqni ko'ra olmaydigan odamning rahbar bo'lishga mutlaqo haqqi yo'q. Shuning uchun biz kabi yosh avlod vakillarining bilim olishi, ilm-fan, innovatsiyalar, adabiyot, san'at, sport sohasidagi iste'dod va salohiyatimizni yuzaga chiqarish, jamiyatimizning ijtimoiy-siyosiy hayotida faol ishtirok etish uchun barcha sharoitlar yaratib berilmoqda deb o'ylayman.

Biz uzluksiz milliy ta'lim-tarbiya tizimining barcha bosqichlarini uyg'un va mutanosib rivojlantirishga alohida e'tibor bermoqdamiz. 2021-yil Toshkent shahrida eng yuksak xalqaro talablarga javob beradigan "Yangi O'zbekiston" universiteti tashkil etildi. Ushbu universitetda mamlakatimizdagi barcha oliy o'quv yurtlari uchun na'muna bo'ladi. Eng bilimli va iste'dodli yoshlarimiz shu yerda o'qiydi. Mana shunday o'zgarishlar bo'layotgan bir paytda biz yoshlar aqlimizni, intellektual salohiyatimizni, bilim doiramizni oshirishimiz va yurtimizdagi o'zgarishlarga befarq bo'lmasligimiz lozim.

Davlatimiz rahbari "Axborot texnologiyalarini rivojlantirishga alohida ahamiyat beramiz. Men har gal yoshlar bilan uchrashganimda, "Ilmni qadrlang, ilmga intiling" degan so'zlarni takrorlashdan aslo charchamayman. O'zingiz ko'ryapsiz, dunyoda o'qigan, zamonaviy ilm va hunarlarni puxta egallagan, yosh avlodini ayni shu ruhda tarbiyalagan xalqlar, davlatlar jadal rivojlanmoqda. Yangi O'zbekiston yoshlari ham shunday yuksak darajalarga ko'tarilishi uchun biz albatta barcha imkoniyatlarni ishga solamiz", - deydi.

Azmu jazm bilan ish tutdim. Biron ishni qilishga qasd qilgan bo'lsam, butun zehnim, vujudim bilan bog'lanib bitirmaguncha undan qo'limni tortmadim. Bashariyat tamaddunining rivojlanishiga ulkan hissa qo'shgan Sohibqiron Amir Temur bobomiz aytganlaridek, nimaiki qilsak bor kuchimiz bilan harakat qilmog'imiz darkor. Biz Uchinch Renessansga qadam qo'yishda ham mana shunday azmu jazm va shijoat bilan, butun zehnimiz vujudimiz bilan harakat qilmog'imiz lozim.

Yangi O'zbekiston orzusi, bugungi kunlarimizga nisbatan aytganda, hozirgi davrning taqazosini, uning asl qiyofasini, harakatlantiruvchi kuchlari va omillarini belgilaydigan g'oyaviy-ma'naviy asos, xalqimizga xos yaratuvchanlik shijoati va keng ko'lamlil islohatlarimizning yaqqol ifodasidir.

Yosh rahbarlarda eng murakkab vaziyatlarda to'g'ri va tezkor qaror qabul qilish ko'nikmasini shakllantirishda maxsus trening darslaridan foydalanish va malaka oshirish kurslarida o'qitish maqsadga muvofiqdir. Kasbiy mahoratini

oshirish yo‘lidagi asosiy omil nafaqat kasbga oid mutaxassisliklar, balki rahbarlik mahoratini oshirishga ham tegishlidir. Misol uchun, “General Electric” kompaniyasi inson resurslarini rivojlantirish uchun sarflangan har bir dollar ustiga ustama 3 dollar foyda olar ekan. Ushbu rivojlantirish dasturidagi asosiy e‘tibor, yangi texnologiyani o‘zlashtirish va maqsadga intilish yo‘lida samarali faoliyat yuritish uslubini o‘rganishga qaratiladi. Shunday ekan yosh rahbarlarni tashkilotda statusi va mavqei oshirish, yangi texnologiyalarni o‘zlashtirish samarali yangicha uslublarni o‘rganishni davrning o‘zi taqozo qilmoqda. Shu maqsadda yosh rahbarlarining malakasini oshirish zarur. Ularni aynan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasiga 4 oylik “Zamonaviy boshqaruv” va “Boshqaruv mahorati”, “Kreativ boshqaruv”, “Siyosiy madaniyat” kabi malaka oshirish kurslarida o‘qitish lozim. Bundan ko‘zlangan maqsad yosh rahbarlarning rahbarlik mahorati oshadi, xodimlariga bo‘lgan munosabati o‘zgaradi, muammoli vaziyatlardan oson chiqib ketish yo‘llarini o‘rganadi. Sohasiga oid me‘yoriy-huquqiy hujjatlar bilan ishlash texnikasini oshiradi, bugun bilan hamnafas bo‘lish kerakligini va xodimlariga o‘rnak bo‘lish ko‘nikmalarini egallaydi. Shuningdek, seminartreninglar mustaqil fikrlaydigan, qat‘iy hayotiy pozitsiyaga ega bo‘lgan va qaror qabul qila oladigan yoshlarni tarbiyalash, ularda mantiqiy fikrlash va mohirona munozara olib borish qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Bugungi kunda davlat xizmatida samarali boshqaruv qarorlarini qabul qilish qadriyat sifatida namoyon bo‘lmoqda.

Hech bir rahbarga to‘liq o‘xshashga harakat qilmang, siz uning “ikkinchi nusxa”si bo‘la olmaysiz. Siz undan va o‘zgalardan eng yaxshi sifatlarni oling va ulardan ham komil bo‘lishga intiling. Yangilikka chanqoq bo‘ling, rahbarlik faoliyatingizda yangi uslub, texnologiya, yondashish, loyihalar muallifi bo‘ling va shu bilan birga mutaxassislar maslahatini oling.

Xulosa qilib aytganda Yangi O‘zbekistonning Uchinchi Renessansni amalga oshirishda yanada jadal qadam qo‘yish, biz kabi yoshlarning zamonaviy texnologiyalarni, tezkor va samarali qaror qabul qilishni bilishimiz hamda liderlik qobiliyatini o‘stirish uchun jamoa a‘zolari bilan ko‘proq muloqotga kirishishimiz lozimdir. Biz kabi yoshlar ota-onamizning, Vatanimizning, Prezidentimizning qolaversa butun xalqimizning ishonchini to‘laqonli oqlaymiz, albatta.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimov I. A. Yuksak malakali mutaxassislar - taraqqiyot omili.-T.: O‘zbekiston, 2005, 22- b.
2. Глухов В.В. Менеджмент: Учебник. 3- изд.- СПб.: Питер, 2009. -608 с.
3. Feodor Mikhaylova, Kolesnikova Julia, Salyakhov Eldar, Current tendencies of the development of serviceof human resources management Procedia – Social and Behavioral Sciences Volume 150, September 2014, Pages 300-335
4. Qosimova D.S. Menejment nazariyasi: darslik. –T .: Tafakkur bo‘stoni, 2011. -336 b.
5. M.Mahkamova, S. Yuldasheva, Sh. Holmatova Menejment darslik –T.: Sharq, 2007. -200 b.

6. <http://lex.uz> – O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma‘lumotlari milliy bazasi.
7. <http://www.uzagroservis.uz> —O‘zagroservisAJ web sayti
8. <http://www.cbu.uz> – O‘zbekiston Respublikasi Markaziy Bankning rasmiy sayti.
9. <http://www.ziyonet.uz> – Axborot ta‘lim tarmog‘i.